

UMEÅ UNIVERSITET

Instruktion för Wallenberg centrum för molekylär medicin vid Umeå universitet (WCMM)

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2024-04-19
Dnr:	FS 1.1-765-24
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2025-01-01 – 2030-12-31
Område:	Beslutsstruktur, delegation och organisation
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Instruktion för Wallenberg centrum för molekylär medicin vid Umeå universitet (FS 1.1-555-19) fastställd av rektor 2019-06-04

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Beskrivning.....	3
2.	Bakgrund	3
3.	Instruktion.....	4
3.1.	Namn.....	4
3.2.	Syfte och uppdrag.....	4
3.3.	Organisationsform och verksamhetsperiod.....	4
3.4.	Värdinstitution	5
3.5.	Organisationsenhetskod	5
3.6.	Styrgrupp, föreståndare och Scientific Advisory Board (SAB)	5
3.6.1.	Föreståndare och biträdande föreståndare	5
3.6.1.1.	Föreståndarens och biträdande föreståndares uppgift och ansvar	5
3.6.2.	Styrgrupp; sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet 7	
3.6.2.1.	Styrgruppens uppgift.....	8
3.6.3.	Scientific Advisory Board (SAB).....	8
3.6.3.1.	Scientific Advisory Boards sammansättning, mandatperiod och sammanträdesfrekvens.....	8
3.6.3.2.	Scientific Advisory Boards uppgift	8
3.7.	Finansiering.....	9
3.8.	Administrativt stöd	9
3.9.	Utvärdering.....	9

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Wallenberg centrum för molekylär medicin vid Umeå universitet (WCMM) är en del av en nationell satsning på initiativ av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (KAW) som syftar till att optimera användningen av resurser och kompetens inom svensk life science-forskning för att Sverige ska återta en världsledande position inom medicinsk forskning. Centrumet finansieras främst av KAW, men även av Region Västerbotten och Umeå universitet. Instruktionen anger organisation och styrning av verksamheten.

2. Bakgrund

Wallenberg centrum för molekylär medicin vid Umeå universitet inrättades genom beslut av rektor som en arbetsenhet vid Medicinska fakulteten 3 november 2015 (FS 1.2.1-1462-15). Genom beslut av rektor den 4 juni 2019 (gällande från och med 1 juli 2019) inrättades WCMM som ett centrum vid Medicinska fakulteten (FS 1.1-555-19).

Inrättandet av WCMM möjliggjordes genom bidrag från KAW, härfter benämnd *Stiftelsen*. WCMM är en del av ett nationellt samarbete med motsvarande centra vid universiteten i Göteborg, Lund och Linköping, samt med SciLifeLab som har Stockholms universitet, Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan och Uppsala universitet som värduniversitet. Det övergripande syftet med satsningen är att optimera användningen av resurser och kompetens inom svensk life science-forskning för att Sverige ska återta en världsledande position inom medicinsk forskning. Utöver Stiftelsen, är Umeå universitet och Region Västerbotten samarbetspartners från inrättandet och delfinansiärer av WCMM i Umeå.

Satsningen innefattar rekrytering av unga framgångsrika forskare (*WCMM fellows*) som erbjuds karriärpaket för att etablera sina forskargrupper. De forskare som utses att medverka i centrumet ska få tillgång till forskningsinfrastruktur på internationell toppnivå, inklusive unika resurser i form av biobanksmaterial och kvalitetsregisterdata. Det senare möjliggörs genom att centrumet har en stark koppling till hälso- och sjukvården vid Norrlands universitetssjukhus. Möjligheterna att uppnå världsledande molekylärmedicinsk och translationell forskning etableras genom integrerade forskningsmiljöer.

Forskningen vid Wallenberg centrum för molekylär medicin vid Umeå universitet omfattar fyra profilområden:

- Cancer
- Infektionsbiologi
- Metabola sjukdomar inklusive diabetes
- Neurovetenskap

Stiftelsen har fattat beslut om tilldelande av medel samt särskilda villkor för centrumet den 8 april 2015 (Dnr KAW 2015.0114), den 1 januari 2019 (Dnr KAW 2018.0279), den 1 oktober 2020 (Dnr KAW 2020.0235) och den 1 november 2022 (Dnr KAW 2022.0236). Föreliggande instruktion utgör ett komplement till dessa beslut samt utgör den arbetsordning som, enligt villkoren, ska styra såväl styrgruppens som Scientific Advisory Boards arbete.

UMEÅ UNIVERSITET

Denna instruktion anger centrumets syfte, organisation och styrning samt former för utvärdering av verksamheten.

3. Instruktion

3.1. Namn

Centrumets svenska benämning ska vara

Wallenberg centrum för molekylär medicin

Centrumets engelska benämning ska vara

Wallenberg Centre for Molecular Medicine

Centrumets förkortning ska vara

WCMM

Vid extern kommunikation och där det inte tydligt framgår att centrumet utgör en del av Umeå universitet ska ett tillägg med "vid Umeå universitet" eller "at Umeå University" göras för att särskilja centrumet från andra Wallenberg centrum för molekylär medicin i landet.

3.2. Syfte och uppdrag

Wallenberg centrum för molekylär medicin syftar till att optimera användningen av resurser och kompetens inom svensk life science-forskning för att Sverige åter ska bli världsledande inom medicinsk forskning.

WCMM vid Umeå universitet har även i uppdrag

- att rekrytera unga framgångsrika forskare som ska erbjudas karriärpaket
- att bedriva framgångsrik forskning inom cancer, infektionsbiologi, metabola sjukdomar inklusive diabetes och neurovetenskap
- att samarbeta med övriga WCMM-centra i Sverige samt med SciLifeLab

3.3. Organisationsform och verksamhetsperiod

Wallenberg centrum för molekylär medicin ska organiseras som ett centrum.

Verksamheten inrättades av rektor efter ansökan av Medicinska fakulteten, Umeå universitet, med finansiellt stöd av Stiftelsen och Region Västerbotten. Parterna har sedan tidigare ingått en överenskommelse enligt bilagor, dnr KAW 2015.0114, dnr KAW 2018.0279, dnr KAW 2020.0235 och dnr KAW 2022.0236. Om överenskommelsen eller sammansättningen av deltagande parter ändras ska en uppdaterad överenskommelse tillställas rektor. Om ändringarna föranleder ändring av instruktionen ska centrumet ansöka om detta hos rektor.

Vid centrumet ska det inte finnas någon anställd personal. Den personal som behövs för centrumets verksamhet ska vara anställd vid en institution, arbetsenhet eller motsvarande vid Umeå universitet och delta i centrumets verksamhet enligt överenskommelser mellan ingående parter.

UMEÅ UNIVERSITET

3.4. Vårdinstitution

WCMM är organisatoriskt placerat vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet, och administreras av Kansliet för medicin. Detta innebär att kanslichefen är motsvarande ”vårdinstitutionens prefekt” i exempelvis frågor om attesträtt.

Medicinska fakulteten har ansvar för att verksamheten planeras och att budget fastställs, att verksamhet och ekonomi följs upp och att nödvändiga underlag lämnas för årsredovisning och verksamhetsberättelse.

3.5. Organisationsenhetskod

Wallenberg centrum för molekylär medicin har organisationsenhetskod 3940.

3.6. Styrgrupp, föreståndare och Scientific Advisory Board (SAB)

För centrumets övergripande styrning ska det finnas en styrgrupp och den dagliga verksamheten leds av en föreståndare (*director*).

3.6.1. Föreståndare och biträdande föreståndare

Föreståndarskapet är tidsbegränsat där utsedd person förordnas för en definierad verksamhetsperiod och har sin grundanställning vid en institution, arbetsenhet, eller motsvarande vid Umeå universitet.

Föreståndaren ska enligt Stiftelsens villkor vara en internationellt ledande forskare och utses av rektor efter samråd med Stiftelsen. Innan beslut om utseende ska även Region Västerbotten och Medicinska fakultetens dekan höras. Föreståndarens uppdragstillägg samt mandatperiod fastställs genom beslut av rektor efter samråd med berörd dekan. Mandatperioden för föreståndaren ska likställas med mandatperiod för ett prefektförordnande och ska i normalfallet avse en period om fyra år. Vid ett omförordnande ska en utvärdering ske där båda parter har rätt att avsluta uppdraget.

Föreståndaren ansvarar för verksamheten inför styrgruppen och i chefslinjen inför Medicinska fakultetens dekan.

En till två biträdande föreståndare (varav en är ställföreträdande) (*deputy director*) kan utses av rektor efter samråd med Stiftelsen. Innan beslut om utseende ska även Region Västerbotten och Medicinska fakultetens dekan höras. Mandatperioden för biträdande tillika ställföreträdande föreståndare ska i normalfallet följa föreståndarens mandatperiod.

Villkor för föreståndare och biträdande föreståndare ska sättas med utgångspunkt (exempelvis vad gäller uppdragstillägg) i styrdokumentet *Regel för akademiska ledningsuppdrag*.

3.6.1.1. Föreståndarens och biträdande föreståndares uppgift och ansvar

Föreståndaren är centrumets vetenskaplige ledare och främste företrädare utåt, och har det övergripande ansvaret för planering, ledning och samordning av verksamheten. Föreståndaren ansvarar för och beslutar om centrumets löpande ekonomi inom ramen för fastställd budget samt disponerar även ekonomisk resurs för egna beslut om satsningar utifrån styrgruppens budgetbeslut. Föreståndaren fattar de beslut som inte ankommer på styrgruppen att besluta om och som följer av rektors besluts- och delegationsordning och fakultetens vidaredelegationer. Föreståndaren ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler och riktlinjer vid Umeå universitet samt

UMEÅ UNIVERSITET

WCMMs instruktion, verksamhetsplan, mål och uppdrag, och i enlighet med Stiftelsens donationsbrev och överenskommelser tecknad mellan de inrättande parterna.

I föreståndarens uppgifter ingår

- att för de rekryterade forskarna (WCMM fellows) – i samverkan med berörda prefekter – bidra till att fellows utvecklas och når uppsatta mål
- att initiera och bereda ärenden till styrgruppen
- att verkställa styrgruppens beslut
- att ta initiativ som främjar centrumets vetenskapliga höjd
- att tillse att WCMM fellows av sina respektive institutioner erhåller adekvat mentorskap samt bistå med att ge tillgång till goda nätverk lokalt och nationellt
- att ge stöd till forskare associerade till WCMM i dialog med uppdragsgivare inom Umeå universitet och Region Västerbotten
- att rapportera regelbundet till styrgrupp, SAB och Stiftelsen, samt andra samarbetspartners
- att samordna SABs möten
- att vara centrumets främste kontaktperson gentemot verksamheter inom och utom universitetet
- att främja samarbeten med andra motsvarande centra i landet, med SciLifeLab, samt med andra delar av Medicinska fakulteten

Biträdande föreståndare bistår föreståndaren i de delar av ledningen av centrumet som föreståndaren beslutar. Ställföreträdande föreståndare tjänstgör som föreståndare i föreståndarens ställe:

- vid föreståndarens bortavaro,
- i ärenden där föreståndaren anfört jäv om inte regelverket istället uttryckligen hänvisar frågan till närmast överordnade nivå (för centerföreståndare värdinstitutionens prefekt; dvs. för föreståndaren vid WCMM kanslichefen vid Kansliet för medicin), som t.ex. vid attest av egna eller närståendes egna utgifter,
- efter särskild delegation från föreståndare, och/eller i andra fall som överenskommit mellan föreståndare, dekan och ställföreträdande föreståndare.

UMEÅ UNIVERSITET

3.6.2. Styrgrupp; sammansättning, mandatperiod, sammanträdesfrekvens och beslutsförhet

Wallenberg centrum för molekylär medicin leds av en styrgrupp som utses av rektor. Styrgruppen består av 6-7 ledamöter enligt nedan, inklusive ordförande och eventuell vice ordförande.

Kategori	Antal
Representant från universitetsledningen	1
Representant från Medicinska fakultetens ledning	1
Representant från Region Västerbotten	1
Representant från Stiftelsen	1
Ytterligare intern/-a och/eller extern/-a ledamöter	1-2
Föreståndaren	1
	Summa 6-7
Ständigt adjungerade: Biträdande föreståndare Centrumets administrativa stöd/samordnare En eventuell representant för WCMM fellows (som utses på det sätt och för den period som föreståndaren beslutar, se * nedan)	

Bland styrgruppens ledamöter enligt ovan utser rektor en ordförande. Styrgruppen utser inom sig eventuell vice ordförande.

Biträdande föreståndaren/föreståndarna och samordnaren för centrumet har närvaro- och yttranderätt vid styrgruppens sammanträden såsom ständigt adjungerade.

*) *Om och när* föreståndaren bedömer det värdefullt, kan en representant för WCMM fellows utses som ständigt adjungerad med närvaro- och yttranderätt till styrgruppen. Hur en sådan representant utses och för vilken period (rotation inom gruppen fellows rekommenderas) beslutar föreståndaren.

Ordföranden i fakultetens anställnings- och docenturnämnd (eller motsvarande) adjungeras till styrgruppen med närvaro- och yttranderätt, efter förslag från föreståndaren, i de fall rekryteringsärenden, befodringsärenden eller andra närliggande ärenden behandlas vid styrgruppens sammanträden.

Föreståndaren är huvudföredragande i styrgruppen. Det åligger föreståndaren att, efter samråd med styrgruppens ordförande, initiera och bereda ärenden inför styrgruppens sammanträden samt verkställa styrgruppens beslut. Det är föreståndarens ansvar att till styrgruppen lämna förslag på verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budget och bokslut.

Styrgruppen ska sammanträda minst en gång per termin och därutöver när minst tre (3) ledamöter så önskar. Styrgruppens möten ska protokollföras. Styrgruppen är beslutsför när ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Omröstning i styrgruppen ska vara öppen och avgörs med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden vid mötet utslagsröst. Styrgruppens mandatperiod fastställs i samband med rektorsbeslut om utseende och bör i normalfallet vara fyra (4) år.

Villkor och ersättningar för styrelsens externa ledamöter ska sättas i enlighet med *Regler för arvoden och ersättningar vid universitets styrelser, kommittéer, råd och nämnder*. En enskild

UMEÅ UNIVERSITET

ledamot (utöver föreståndaren) i styrgruppen, som inte representerar en av de externa parterna (Stiftelsen eller Region Västerbotten) eller universitetets eller fakultetens ledning, får maximalt förordnas för två på varandra följande mandatperioder om totalt åtta år.

3.6.2.1. Styrgruppens uppgift

Styrgruppen för Wallenberg centrum för molekylär medicin ansvarar för

- verksamhetens övergripande inriktning och utveckling – inklusive vetenskapliga och budgetmässiga prioriteringar – samt att i övrigt främja verksamheten
- att årligen besluta om verksamhetsplan enligt Medicinska fakultetens anvisningar
- att besluta om mål för verksamheten utifrån beslutat uppdrag
- att årligen besluta om budget enligt Medicinska fakultetens anvisningar
- att årligen besluta om verksamhetsberättelse och bokslut enligt Medicinska fakultetens anvisningar
- att tillsammans med föreståndaren initiera eventuella ytterligare rekryteringar av fellows till centrumet, samt då även föreslå inriktning på och samordna rekryteringsprocessen nationellt och inom ramen för det regelverk som gäller för universitetet och Medicinska fakulteten
- att årligen rapportera centrumets framskridande till Stiftelsen enligt särskild instruktion
- att verka för samverkan med övriga nationella WCMM-centra, SciLifeLab samt centrumets övriga samarbetsparter och intressenter

3.6.3. Scientific Advisory Board (SAB)

3.6.3.1. Scientific Advisory Boards sammansättning, mandatperiod och sammanträdesfrekvens

I enlighet med Stiftelsens villkor ska ett *Scientific Advisory Board (SAB)* för centrumets utses av rektor vid Umeå universitet efter samråd med Stiftelsen. SAB ska bestå av fyra medlemmar, inklusive ordföranden, som alla bedriver forskning av högsta internationella klass.

SABs mandatperiod är fyraårig och SAB ska sammanträda minst en gång per år.

Det åligger föreståndaren att initiera och koordinera SABs sammanträden.

Arvode och villkor för SAB-medlemmarna ska följa dokumentet *Regler för arvoden och ersättningar för ledamöter vid universitetets styrelser, kommittéer, råd och nämnder*

3.6.3.2. Scientific Advisory Boards uppgift

SABs övergripande uppgift är att bidra till att säkerställa att centrumets verksamhet håller högsta internationella klass. Detta har i rekryteringsfasen för centrumet bland annat skett genom att dess medlemmar varit rådgivande vid utseende av sakkunniga vid centrumets tillsättningsprocesser och att de bistått styrgrupp och föreståndare i arbetet med rekrytering av unga framgångsrika forskare.

UMEÅ UNIVERSITET

SAB följer också fellows progress genom löpande besök och möten i Umeå, samt ger återkoppling till föreståndaren.

3.7. Finansiering

Stiftelsen stödjer centrumet under 2016–2028 med totalt upp till 261 mkr. Anslaget ska främst gå till karriärtjänster för unga forskare. Dessa resurser avsattes årsvis från disponibla medel 2016–2018 med 40 mkr, 2019–2020 med 55 mkr, 2021–2022 med 56 mkr och 2023–2024 med 54 mkr. Umeå universitet, inklusive dess medicinska fakultet, och Region Västerbotten medverkar även i finansieringen av centrumet under åren 2016 – 2024. För perioden 2025–2028 stödjer stiftelsen centrumet med 56 mkr.

3.8. Administrativt stöd

WCMM finansierar inom ramen för egen budget sitt administrativa stöd, som tillhandahålls genom tjänsteköp från i första hand Kansliet för medicin. En samordnare ger stöd till föreståndaren i dennes arbete med de arbetsuppgifter som föreståndaren beslutar. Erforderligt ekonomiskt stöd ska även finnas till föreståndares och styrgrupps förfogande.

3.9. Utvärdering

Centrumet ska utvärderas inom fem och ett halvt år, det vill säga senast 30 juni 2030. Föreståndaren ansvarar för att utvärderingen initieras och att den rapporteras till rektor och berörda parter. Utvärderingens resultat ska beaktas inför beslut om fortsättning eller avveckling av centrumet.

Ansökan om en eventuell ny verksamhetsperiod ska inkomma till rektor i god tid före innevarande verksamhetsperiods utgång.

Eftersom Stiftelsen begär regelbundna utvärderingar (fortsättningsansökan) ska dessa samordnas ovan nämnda utvärdering.